2026/2615

2026.11.24.

A TANÁCS (KKBP) 2026/2615 HATÁROZATA

(2026. november 23.)

az Átfogó Atomcsendszerződés Szervezetének (CTBTO) Előkészítő Bizottsága által folytatott tevékenységekhez az Előkészítő Bizottság monitoring- és ellenőrzési képességeinek megerősítése érdekében nyújtott uniós támogatásról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 28. cikke (1) bekezdésére és 31. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének javaslatára,

mivel:

(1) Az Európai Tanács 2003. december 12-én elfogadta a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni EU-stratégiát (a továbbiakban: a stratégia), amely a hatékony multilateralizmust, valamint a meglévő leszerelési és nonproliferációs normák egyetemessé tételét és végrehajtását az uniós megközelítés fontos elemeként határozza meg. A stratégiában szorgalmazza többek között az Átfogó Atomcsendszerződés (a továbbiakban: CTBT) mielőbbi hatálybalépését és egyetemessé tételét, valamint a nemzetközi ellenőrzési mechanizmusok megerősítését. Az Unió aktívan végrehajtja a stratégiát, többek között azáltal, hogy pénzügyi forrásokat biztosít multilaterális intézmények – így például az Átfogó Atomcsendszerződés Szervezetének (a továbbiakban: CTBTO) Előkészítő Bizottsága – által irányított projektek támogatására.

(2) A Tanács 2003. július 21-én elfogadta a 2003/567/KKBP tanácsi határozatot ([1]), amely úgy rendelkezik, hogy a CTBT mielőbbi hatálybalépéséhez nyújtott támogatás keretében az Európai Unió a CTBT késedelem nélküli aláírására és ratifikálására ösztönzi azon államokat, amelyek ezt még nem tették meg.

(3) A Tanács 2003. november 17-én elfogadta a tömegpusztító fegyverek és a hordozóeszközök elterjedésének megakadályozásáról szóló többoldalú megállapodások egyetemessé tételéről és megerősítéséről szóló 2003/805/KKBP közös álláspontot ([2]). Ez a közös álláspont többek között a CTBT mielőbbi hatálybalépésének előmozdítására szólít fel.

(4) A CTBT aláíró államai úgy határoztak, hogy a CTBT hatékony végrehajtása céljából – a CTBTO létrehozásáig – felállítanak egy jogképességgel felruházott és nemzetközi szervezetként elismert előkészítő bizottságot.

(5) A CTBT mielőbbi hatálybalépése és egyetemessé tétele, valamint a CTBTO Előkészítő Bizottsága monitoring- és ellenőrzési rendszerének megerősítése a stratégia fontos célkitűzései közé tartozik. Az Unió következetesen támogatta ezeket a célkitűzéseket, többek között az Előkészítő Bizottság tevékenységeihez nyújtott pénzügyi hozzájárulások révén.

(6) Az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkára a „Securing our Common Future: an Agenda for Disarmament” (Közös jövőnk biztosítása: Leszerelési program) című dokumentumban úgy fogalmazott, hogy a CTBT azáltal, hogy korlátozza fejlett új atomfegyver-típusok kifejlesztését, fékezi a fegyverkezési versenyt, és erőteljes normatív gátként szolgál azon államok törekvéseivel szemben, amelyek – a nonproliferációs kötelezettségvállalásaikat megsértve – nukleáris fegyverek kifejlesztésére, gyártására, illetve megszerzésére törekedhetnek. Ezen célkitűzések szerepelnek a „Pact for the Future” (Paktum a jövőért) című dokumentumban is, különösen az abban foglalt „Előmozdítjuk a nukleáris fegyverektől mentes világ elérésének célját” című 25. intézkedésben, amely megerősíti a nukleáris fegyverek nélküli világ megteremtésének a célját, valamint szorgalmazza a leszerelési és nonproliferációs architektúra megerősítését, a meglévő nemzetközi normák bármilyen jellegű eróziójának megakadályozását, valamint olyan intézkedések végrehajtását, amelyek a fegyverkezési verseny elkerülésére és a nukleáris háború megelőzésére irányulnak. A CTBT alapvető eszköz ahhoz, hogy elő lehessen mozdítani e célok megvalósítását.

([1]) A Tanács 2003/567/KKBP határozata (2003. július 21.) az Európai Uniónak az Átfogó Atomcsend-szerződés (CTBT) gyors hatálybalépése támogatásához való hozzájárulásáról szóló 1999/533/KKBP együttes fellépés végrehajtásáról (HL L 192., 2003.7.31., 53. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2003/567/oj).

([2]) A Tanács 2003/805/KKBP közös álláspontja (2003. november 17.) a tömegpusztító fegyverek és a hordozóeszközök elterjedésének megakadályozásáról szóló többoldalú megállapodások egyetemessé tételéről és megerősítéséről (HL L 302., 2003.11.20., 34. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2003/805/oj).

(7) A biztonság és a védelem területére vonatkozó, 2022-es stratégiai iránytű utal a tömegpusztító fegyverek és hordozóeszközeik elterjedése által jelentett állandó fenyegetésre, a bővülő nukleáris arzenálokra, az új fegyverrendszerek fejlesztésére, valamint az atomfenyegetések egyes államok általi alkalmazására, továbbá kifejezi az Unió azon célkitűzését, hogy megerősítse a leszerelési, nonproliferációs és fegyverzet-ellenőrzési célokat támogató konkrét intézkedéseket.

(8) Az ENSZ Közgyűlése a CTBT-ről szóló, 2025. december 1-jei 80/70. sz. határozatában újólag megerősítette a CTBT fontosságát, és felszólította az összes olyan államot, amely még nem írta alá és nem ratifikálta a CTBT-t, hogy a lehető leghamarabb tegye ezt meg, különösen sürgetve azt a kilenc államot, amelyek ratifikációja szükséges a szerződés hatálybalépéséhez. A határozat emellett kiemelte, hogy fenn kell tartani a lendületet annak érdekében, hogy teljessé váljon az ellenőrzési rendszer valamennyi eleme, továbbá ki lehessen alakítani, illetve elő lehessen teremteni a rendszer hosszú távú fenntarthatóságához szükséges terveket és forrásokat.

(9) A stratégia végrehajtásának keretében a Tanács három együttes fellépést és hat határozatot fogadott el a CTBTO Előkészítő Bizottságának tevékenységeihez nyújtott támogatásról, nevezetesen a 2006/243/KKBP ([3]), a 2007/468/KKBP ([4]) és a 2008/588/KKBP ([5]) együttes fellépést,valamint a 2010/461/KKBP ([6]), a 2012/699/KKBP ([7]), a (KKBP) 2015/1837 ([8]), a (KKBP) 2018/298 ([9]), a (KKBP) 2020/901 ([10]) és a (KKBP) 2023/2064 ([11]) határozatot. A régóta fennálló uniós támogatást ezért a jövőben is biztosítani kell.

(10) E határozat technikai végrehajtását a CTBTO előkészítő bizottságára kell bízni, amely – a világszerte több mint 337 létesítményből álló Nemzetközi Megfigyelőrendszer (IMS) hálózata és a Nemzetközi Adatközpont (IDC) révén szerzett egyedülálló szakértelme és képességei alapján – az egyetlen olyan nemzetközi szervezet, amely rendelkezik képességgel és legitimációval e határozat végrehajtására. Az Unió által támogatott fellépést csak a CTBTO előkészítő bizottsága számára nyújtott, költségvetésen kívüli hozzájárulás formájában lehet finanszírozni,

([3]) A Tanács 2006/243/KKBP együttes fellépése (2006. március 20.) az Átfogó Atomcsend-szerződés Szervezete (CTBTO) előkészítő bizottságának az ellenőrzésre vonatkozó képzés és kapacitásépítés terén, valamint a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni EU-stratégia intézkedéseinek végrehajtása keretében folytatott tevékenységeinek támogatásáról (HL L 88., 2006.3.25., 68. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2006/243/oj).

([4]) A Tanács 2007/468/KKBP együttes fellépése (2007. június 28.) az Átfogó Atomcsend-szerződés Szervezete (CTBTO) előkészítő bizottsága monitoring- és ellenőrzési képességeinek megerősítése céljából, valamint a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni EU-stratégia intézkedéseinek végrehajtása keretében folytatott tevékenységeinek támogatásáról (HL L 176., 2007.7.6., 31. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2007/468/oj).

([5]) A Tanács 2008/588/KKBP együttes fellépése (2008. július 15.) az Átfogó Atomcsend Szerződés Szervezete (CTBTO) előkészítő bizottsága monitoring- és ellenőrzési képességeinek megerősítése céljából, valamint a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni EU-stratégia intézkedéseinek végrehajtása keretében folytatott tevékenységeinek támogatásáról (HL L 189., 2008.7.17., 28. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2008/588/oj).

([6]) A Tanács 2010/461/KKBP együttes fellépése (2010. július 26.) az Átfogó Atomcsendszerződés Szervezete (CTBTO) előkészítő bizottsága monitoring- és ellenőrzési képességeinek megerősítése céljából, valamint a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni EU-stratégia intézkedéseinek végrehajtása keretében folytatott tevékenységeinek támogatásáról (HL L 219., 2010.8.20., 7. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2010/461/oj).

([7]) A Tanács 2012/699/KKBP együttes fellépése (2012. november 13.) az Átfogó Atomcsend-szerződés Szervezete előkészítő bizottsága által monitoring- és ellenőrzési képességeinek megerősítése céljából, valamint a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni EU-stratégia intézkedéseinek végrehajtása keretében folytatott tevékenységek uniós támogatásáról (HL L 314., 2012.11.14., 27. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2012/699/oj).

([8]) A Tanács (KKBP) 2015/1837 határozata (2015. október 12.) az Átfogó Atomcsend-szerződés Szervezetének (CTBTO) előkészítő bizottsága által monitoring- és ellenőrzési képességeinek megerősítése céljából, valamint a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni EU-stratégia intézkedéseinek végrehajtása keretében folytatott tevékenységek uniós támogatásáról (HL L 266., 2015.10.13., 83. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1837/oj).

([9]) A Tanács (KKBP) 2018/298 határozata (2018. február 26.) az Átfogó Atomcsendszerződés Szervezetének (CTBTO) Előkészítő Bizottsága által folytatott tevékenységeknek az Előkészítő Bizottság monitoring- és ellenőrzési képességeinek megerősítése céljából, valamint a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni EU-stratégia végrehajtásának keretében történő uniós támogatásáról (HL L 56., 2018.2.28., 34. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/298/oj).

([10]) A Tanács 2020/901/KKBP határozata (2020. június 29.) az Átfogó Atomcsendszerződés Szervezetének (CTBTO) Előkészítő Bizottsága által folytatott tevékenységeknek az Előkészítő Bizottság monitoring- és ellenőrzési képességeinek megerősítése céljából, valamint a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni EU-stratégia végrehajtásának keretében történő uniós támogatásáról (HL L 207., 2020.6.30., 15. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/901/oj).

([11]) A Tanács (KKBP) 2023/2064 határozata (2023. szeptember 25.) az Átfogó Atomcsendszerződés Szervezete (CTBTO) előkészítő bizottságának tevékenységeihez a monitoring- és ellenőrzési képességeinek megerősítése érdekében nyújtott uniós támogatásról (HL L 238., 2023.9.27., 122. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2064/oj).

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

(1) A stratégia, az Európai Unió kül- és biztonságpolitikájára vonatkozó EU globális stratégia, valamint a biztonság és a védelem területére vonatkozó stratégiai iránytű végrehajtása céljából az Unió egy operatív fellépés révén továbbra is támogatja a CTBTO előkészítő bizottságának tevékenységeit.

(2) Az (1) bekezdésben említett fellépés célkitűzései a következők:

a) megerősíteni a CTBT monitoring- és ellenőrzési rendszerének képességeit;

b) megerősíteni a CTBT-t aláíró államok azon képességeit, hogy teljesítsék a CTBT alapján fennálló ellenőrzési kötelezettségeiket, és lehetővé tenni számukra, hogy a CTBT rendszerében való részvételükből fakadó előnyöket teljes mértékben kihasználják.

Ezen erőfeszítések révén a fellépésnek támogatnia kell a CTBT egyetemessé tételét és hatálybalépését is.

(3) A fellépés részletes leírását a melléklet tartalmazza.

2. cikk

(1) Az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (a továbbiakban: a főképviselő) felel e határozat végrehajtásáért.

(2) Az 1. cikkben említett fellépés technikai végrehajtását a CTBTO előkészítő bizottsága végzi el.

(3) A CTBTO előkészítő bizottsága az említett feladatot a főképviselő felelőssége mellett végzi. A főképviselő e célból megköti a szükséges megállapodásokat a CTBTO előkészítő bizottságával.

3. cikk

(1) Az 1. cikkben említett uniós finanszírozású fellépés végrehajtására szolgáló pénzügyi referenciaösszeg 5 199 996,70 EUR.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott referenciaösszegből finanszírozott kiadásokat az Unió általános költségvetésére alkalmazandó szabályoknak és eljárásoknak megfelelően kell kezelni.

(3) A Bizottság felügyeli az (1) bekezdésben említett összegből finanszírozott kiadások megfelelő kezelését. E célból a Bizottság hozzájárulási megállapodást köt a CTBTO előkészítő bizottságával. A hozzájárulási megállapodásban rendelkezni kell arról, hogy a CTBTO Előkészítő Bizottságának biztosítania kell az uniós hozzájárulás láthatóságát, annak nagyságrendjéhez mérten.

(4) A Bizottság törekszik arra, hogy a (3) bekezdésben említett megállapodást e határozat hatálybalépését követően mielőbb megkösse. A Bizottság tájékoztatja a Tanácsot az ezen eljárás során felmerülő bármely nehézségről és a megállapodás megkötésének dátumáról.

4. cikk

(1) A főképviselő a CTBTO előkészítő bizottsága által készített rendszeres jelentések alapján jelentést tesz a Tanácsnak e határozat végrehajtásáról. A jelentések képezik a Tanács által végzett értékelés alapját.

(2) A Bizottság tájékoztatást nyújt az 1. cikkben említett fellépés végrehajtásának pénzügyi vonatkozásairól.

5. cikk

(1) Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

(2) Ez a határozat a 3. cikk (3) bekezdésében említett megállapodás megkötését követő 36 hónap elteltével hatályát veszti. Azonban a hatálybalépés napját követő hat hónap elteltével veszti hatályát, ha az említett hat hónapon belül nem kerül sor megállapodás megkötésére.

Kelt Brüsszelben, 2026. november 23-án.

a Tanács részéről

az elnök

M. HEYDON

PROJEKTDOKUMENTUM

AZ ÁTFOGÓ ATOMCSENDSZERZŐDÉS SZERVEZETE (CTBTO) ELŐKÉSZÍTŐ BIZOTTSÁGÁNAK TEVÉKENYSÉGEIHEZ NYÚJTOTT TÁMOGATÁS

Háttér

Az Átfogó Atomcsendszerződés (CTBT) tilt minden nukleáris kísérleti robbantást. A szerződés harminc évvel az aláírásra való megnyitása után a nemzetközi nonproliferációs architektúra sarokköveként mind a mai napig hozzájárul a nemzetközi békéhez és biztonsághoz. Azzal, hogy korlátozza az új nukleáris fegyverek kifejlesztését és a meglévő nukleáris arzenálok bővítését, biztonsági és bizalomépítő eszközként szolgál.

A szerződéshez korszerű ellenőrzési rendszer társul: a Nemzetközi Megfigyelőrendszer (IMS) és a Nemzetközi Adatközpont (IDC) gondoskodik a valós idejű adatok folyamatos áramlásáról, ami lehetővé teszi olyan események észlelését és értékelését, amelyek nukleáris kísérleti robbantásra utalhatnak. A Nemzetközi Megfigyelőrendszernek világszerte 337 létesítmény a része, a Nemzetközi Adatközpont pedig összegyűjti, feldolgozza és elemzi az adatokat, és az így kapott információkat továbbítja az aláíró államoknak. A szerződés hatálybalépésének előkészítéseként az Átfogó Atomcsendszerződés Szervezetének (CTBTO) Előkészítő Bizottsága (a továbbiakban: az előkészítő bizottság) szintén fejleszti helyszíni ellenőrzési képességét, miközben folytatja a szerződés egyetemessé tételére irányuló erőfeszítéseket.

A CTBT ellenőrzési rendszerének fenntartása és további megerősítése a jövőben is elengedhetetlen marad. A technológiai, tudományos és geopolitikai körülmények alakulására tekintettel rendkívül fontos a folyamatos beruházás és a nemzetközi együttműködés ahhoz, hogy továbbra is garantálni lehessen az ellenőrzési rendszer hatékonyságát, hitelességét és operatív készültségét, valamint hosszú távú fenntarthatóságát.

Általános célkitűzés

A projekt általános célkitűzése, hogy a CTBT támogatása révén hozzájáruljon a nemzetközi békéhez és biztonsághoz, a bizalomépítéshez és a globális nukleáris nonproliferációs architektúra megerősítéséhez, és az Európai Unióról szóló szerződés 21. cikkével összhangban „megőrizze a békét, megelőzze a konfliktusok kialakulását, és erősítse a nemzetközi biztonságot”.

Konkrét célkitűzések

A projekt arra irányul, hogy:

1. megerősítse a CTBTO nemzetközi megfigyelő- és ellenőrzési rendszerét;

2. megerősítse a CTBT-t aláíró államok azon képességeit, hogy teljesítsék a szerződésből fakadó ellenőrzési kötelezettségeiket, és lehetővé tegye számukra, hogy maradéktalanuk kiaknázzák a szerződés rendszerében való részvételükből fakadó előnyöket.

Ezen erőfeszítések révén a projekt elő fogja mozdítani a szerződés egyetemessé tételét és hatálybalépését is.

Megközelítés

A projekt végrehajtására összehangolt, kétpilléres megközelítés keretében kerül sor, amely megerősíti mind a CTBT ellenőrzési rendszerének technikai alapjait, mind az aláíró államok képességét arra, hogy hatékonyan részt vegyenek az ellenőrzési rendszerben.

Az első pillér mindenekelőtt azt a technológiai és tudományos infrastruktúrát hivatott megszilárdítani és fejleszteni, amely alapul szolgál a CTBTO Nemzetközi Megfigyelőrendszeréhez, a CTBTO által folytatott adatelemzéshez és a helyszíni ellenőrzés tekintetében való felkészültségéhez. Ez magában foglalja a szeizmológiai kiegészítő állomások fenntartását, a légköri terjedés modellezésének (ATM) javítását, valamint a helyszíni ellenőrzésre szolgáló eszközök továbbfejlesztését, biztosítva az ellenőrzési rendszer megbízhatóságát, rezilienciáját és hosszú távú fenntarthatóságát.

A második pillérben a kapacitásépítés megerősítése kap hangsúlyt, hogy az aláíró államok – különösen a fejlődő országok – aktívan hozzájárulhassanak a CTBT ellenőrzési rendszeréhez és a Szervezet munkájához, és élvezhessék az azokból fakadó előnyöket. Ez a pillér emellett a nőkre és a fiatalokra irányuló célzott kezdeményezések révén előmozdítja az inkluzív szerepvállalást is.

Várt kimenetek

— Legalább 6 szeizmológiai kiegészítő állomás karbantartása vagy javítása. A hitelesített adatok rendelkezésre állásának javulása, ami a karbantartott vagy javított állomások stabil teljesítményében és leállási idejük csökkenésében tükröződik.

— A virtuális adatfeldolgozó központ (vDEC) szoftverének korszerűsítése. Ez magában foglal egy külön vDEC webes interfészt, a hullámforma-adatokhoz való hozzáférés tekintetében a Digitális Szeizmográfiai Hálózatok Szövetsége (Federation of Digital Seismograph Networks, FDSN) szolgáltatásainak alkalmazását, a felhasználói biztonság testre szabott engedélyekkel történő javítását, egyszerűsített API-integrációt, személyre szabott adatigénylési szolgáltatásokat, valamint korszerűsített szerverinfrastruktúrát, amelynek része a frissített és optimalizált adatkezelés.

— Hatékony és megbízható operatív modellezési konfiguráció kialakítása a légköri terjedés modellezéséhez. Legfontosabb várt kimenetek: aktualizált operatív összehasonlító teljesítményértékelés és ajánlások, iránymutatások a számítástechnikai infrastruktúrára vonatkozóan, közösségi referenciakeret, az érdekelt felek bevonása és a tudástranszferhez kapcsolódó tevékenységek.

— A STARS (Source-Term Assessment and Reasoning Software, forrástag-értékelő és szimulációs szoftver) egy prototípusának kifejlesztése. A várt kimenetek közé tartozik egy referenciaeset-tár, egy műszaki dokumentációs csomag és egy képzési program.

— A NET-VISA szoftver új funkcióinak köszönhetően javulnak a szeizmikus események feldolgozására irányuló képességek, aminek köszönhetően még hamarabb megtörténik a napi esemény-értesítők (Revised Event Bulletin, REB) kiadása és javul a megfigyelés hatékonysága.

— A nemzeti adatközpontok (NDC) munkáját segítő „NDC-in-a-Box” szoftvercsomagon belüli új, a PMCC (Progressive Multi-Channel Correlation) algoritmuson alapuló funkcióknak köszönhetően javulnak a hidroakusztikai események feldolgozására szolgáló képességek, és ezzel e központok jobban képesek lesznek reprodukálni a Nemzetközi Adatközpont hidroakusztikai termékeit.

— Három hordozható, a radioaktívxenon-háttérsugárzás szintjének megfigyelésére szolgáló rendszer működtetése és fenntartása Japánban, amelyek hozzájárulnak a radioaktívxenon-háttérsugárzás variabilitásának jobb megértéséhez és támogatják a CTBT ellenőrzési rendszerét.

— A helyszíni ellenőrzésre szolgáló laboratórium két új, radionuklid-komponenst magában foglaló moduljának kialakítása. A várt kimenetek közé tartoznak a helyszíni ellenőrzésre szolgáló laboratórium radionuklid- és nemesgáz-komponense tekintetében kidolgozott szabványosított operatív eljárások és konfigurációk.

— Három regionális képzés/munkaértekezlet és két, a SeisComp-szoftverrel kapcsolatos képzés a nemzeti adatközpontok személyzete képességeinek megerősítése érdekében, különös tekintettel a nők részvételének előmozdítására.

— Legfeljebb tizenkét kapacitásépítési rendszer (CBS) telepítése és karbantartása szeizmikus, hidroakusztikus és infrahang-, valamint radionuklid-adatok gyűjtése, feldolgozása és elemzése céljából.

— Latin-Amerikában és a Karib-térségben egy, a helyszíni ellenőrzést ismertető regionális bevezető tanfolyam (RIC-27) tartása, képzést nyújtva az aláíró államok műszaki szakértői számára.

— A fejlődő aláíró államok legalább 13 műszaki szakértőjének részvétele az évente kétszer ülésező, ellenőrzési kérdésekkel foglalkozó munkacsoport 2027-ben és 2028-ban megrendezendő ülésein.

— A Szervezet *Young Leaders Group* elnevezésű közösségének mint a fiatal szakemberek és diákok szerepvállalására és tájékoztatására irányuló platformnak a megerősítése. Több mint 50 fiatal képzése célzott kapacitásépítési kezdeményezések és hálózatépítési lehetőségek révén, valamint stratégiai partnerségek létrehozása más szervezetekkel.

— A 2027 és 2029 közötti mentori program két ciklusának keretében legalább 40 pályakezdő nő támogatása, akik személyes mentorálásban, szakmai továbbképzési tevékenységekben és hálózatépítési lehetőségekben részesülnek, valamint együtt dolgozhatnak a Szervezet szakértőivel és partnereivel.

— Évente több, a nemek közötti egyenlőséggel és a nők társadalmi szerepének megerősítésével kapcsolatos tevékenység folytatása a Szervezet keretein belül.

Időtartam

A fellépés becsült teljes időtartama 36 hónap.

Első pillér: A technológiai és tudományos infrastruktúra megerősítése

Az első pillér azt a technológiai és tudományos infrastruktúrát hivatott megszilárdítani és megerősíteni, amely alapul szolgál a CTBTO Nemzetközi Megfigyelőrendszeréhez, adatelemzési képességéhez, és a helyszíni ellenőrzés tekintetében való felkészültségéhez.

A Nemzetközi Megfigyelőrendszer hitelesített szeizmológiai kiegészítő állomásainak karbantartása

Háttér

A Nemzetközi Megfigyelőrendszer 120 szeizmológiai kiegészítő állomása a CTBT ellenőrzési rendszerének fontos elemét képezi. Az állomások működési teljesítményének fenntartása folyamatos kihívást jelent. Az állomások üzemeltetése és karbantartása a fogadó országok feladata, a nemzeti erőforrások korlátozottsága azonban idővel az állomások teljesítményének és megbízhatóságának fokozatos romlásához vezethet.

A tevékenységek az alulteljesítő állomások célzott karbantartására és hibáik elhárítására összpontosulnak majd, és ezen belül is elsőbbséget élveznek majd a pénzügyi nehézségekkel küzdő (elsősorban az OECD hivatalos fejlesztési támogatásában részesülő) országokban található állomások. Indokolt esetben megelőző karbantartási intézkedések végrehajtására is sor kerül a reziliencia fokozása és a jövőbeli üzemszünetek kockázatának csökkentése érdekében. A beavatkozások közé tartozhat az elavult vagy elhasználódott berendezések cseréje, valamint az áramellátásnak, a földelőrendszereknek és a támogató infrastruktúrának a javítása.

Az állomásokon tett látogatások és a helyszíni műszaki támogató missziók révén az üzemeltetők gyakorlati iránymutatást és gyakorlati képzést kapnak annak érdekében, hogy megerősíthessék az állomások önálló üzemeltetésére, karbantartására és a hibaelhárításra irányuló kapacitásaikat. Ezek az erőfeszítések kiegészítik a szélesebb körű kapacitásépítési tevékenységeket, így többek között a Bécsi Nemzetközi Központban az állomások üzemeltetői számára tartott műszaki tanfolyamokat.

Várt eredmények

— A karbantartásnak és a berendezések korszerűsítésének köszönhetően javulni fog a Nemzetközi Megfigyelőrendszer kiválasztott kiegészítő állomásainak teljesítménye és megbízhatósága.

— Az állomások üzemeltetői jobb kapacitásokkal fognak rendelkezni a kiegészítő állomások üzemeltetésére, karbantartására és a hibaelhárításra.

Várt kimenetek

— Karbantartás, berendezéscsere és infrastrukturális fejlesztések a Nemzetközi Megfigyelőrendszer legalább hat kiegészítő állomásán.

— Több hitelesített adat rendelkezésre állása.

Hidroakusztikus állomásokon mért adatok feldolgozása DTK-PMCC használatával

Háttér

A javasolt munka a nemzeti adatközpontok azon képességének jelenlegi korlátozottságát érinti, hogy reprodukálják a Nemzetközi Adatközpontban feldolgozott hidroakusztikai jellemzőket és eseményeket. A hidroakusztikai adatok feldolgozása a Nemzetközi Adatközpontban olyan alkalmazásokkal történik, mint a DFX (Detection and Features eXtraction), a StaPro (Station Processing), és a HASE (Hydroacoustic Azimuth and Slowness Estimator) algoritmusok, amelyek hidroakusztikai észleléseket, jellemzőket és forrásparamétereket generálnak. Bár az „NDC-in-a-Box” szoftvercsomag támogatja a hidroakusztikai adatok feldolgozását, jelenleg nem rendelkezik HASE-funkcióval, ami korlátozza a Nemzetközi Adatközpont termékeinek reprodukcióját.

A korábbi fejlesztési munkákra építve a projekt tovább fogja adaptálni és validálni a PMCC algoritmust a hidroakusztikai alkalmazások tekintetében. A PMCC már rendelkezésre áll az „NDC-in-a-Box” szoftvercsomagban, és bizonyítottan képes ugyanazokat az eredményeket reprodukálni, amelyeket a Nemzetközi Adatközpont a DFX és a StaPro útján nyer, és ígéretesnek mutatkozik a hidroakusztikai jellemzők kinyerése és a HASE-kimenetek tekintetében is. A projekt ki fogja teljesíteni ezt a képességet, így a nemzeti adatközpontok képesek lesznek a Nemzetközi Adatközpontban feldolgozottakkal konzisztens hidroakusztikai jellemzőket és eseményeket generálni, és ennek köszönhetően bővülnek a hidroakusztikai elemzési képességek a CTBT ellenőrzési rendszerében.

Várt eredmények

— Valamennyi nemzeti adatközpont azon képességének javítása, hogy a PMCC alkalmazásával reprodukálja a Nemzetközi Adatközpont által generált hidroakusztikai jellemzőket és eseményeket az „NDC-in-a-Box” szoftveren belül, ami javítja a Nemzetközi Adatközpont termékeivel való konzisztenciát, és megerősíti a hidroakusztikai elemzési képességeket az Átfogó Atomcsendszerződés ellenőrzési rendszerében.

Várt kimenetek

— Hitelesített PMCC-alapú módszertan a Nemzetközi Adatközpont hidroakusztikai adatok feldolgozása révén nyert eredményeinek reprodukálására.

— A (G)PMCC teljesítményének értékelése a hidroakusztikai fázisok osztályozása, a jellemzők kinyerése és az esemény-generálás tekintetében.

— A StaPro és a HASE reprodukciója.

— Hidroakusztikai adatok PMCC-alapú feldolgozására való képességek integrációja a Nemzetközi Adatközpont rendszereibe és az „NDC-in-a-Box” szoftvercsomagba.

— Korszerűsített (G)PMCC szoftver, amely képes a Nemzetközi Adatközpontban generált hidroakusztikai jellemzők és események reprodukálására.

— Felhasználói dokumentáció és gyakorlati útmutató a hidroakusztikai adatok (G)PMCC használatával történő feldolgozásához.

A CTBTO virtuális adatfeldolgozó központjának (vDEC) korszerűsítése

Háttér

A CTBTO virtuális adatfeldolgozó központja (vDEC) polgári és tudományos alkalmazások céljából hozzáférést biztosít kutatók és tudományos intézmények számára a Nemzetközi Megfigyelőrendszer és a Nemzetközi Adatközpont adataihoz. Azóta, hogy 2011-ben uniós támogatással létrejött, a vDEC világszerte több mint 230 kutatási projektet tett lehetővé, hozzájárulva tudományos publikációkhoz, konferenciákon ismertetett prezentációkhoz és a monitoringmódszerek fejlődéséhez.

A jelenlegi platform elavult infrastruktúrára és támogatási folyamatokra támaszkodik. A felhasználók korlátozott önkiszolgáló képességekkel rendelkeznek a Nemzetközi Adatközpont adataihoz való hozzáférés és az annak adatbázisában való navigálás tekintetében, és emiatt sok felhasználó technikai segítségnyújtásra szorul. Emellett néhány esetben az adatigénylésekhez – különösen a radionuklidokra vonatkozó adatok esetében – az Előkészítő Bizottság általi manuális feldolgozásra és továbbításra van szükség, ami csökkenti a működési hatékonyságot.

A projekt korszerűsíteni fogja a vDEC-et azzal, hogy javítja az infrastruktúrát, alkalmazza az FDSN által a hullámforma-adatokhoz való hozzáférés tekintetében nyújtott szolgáltatásokat, javítja a felhasználókezelést és a felhasználói biztonságot, valamint az adatigénylések benyújtására és kezelésére szolgáló új, webalapú platformot hoz létre. Ezek a fejlesztések egyszerűsítik az adatszolgáltatást, csökkentik az adminisztratív munkaterhet, és hatékonyabb és biztonságosabb hozzáférést biztosítanak a felhasználók számára a CTBTO adatforrásaihoz.

Várt eredmények

— Jobb felhasználói élmény.

— Fokozott biztonság és jobb felhasználókezelés.

— Nagyobb működési hatékonyság az egyszerűsített adatigénylési és -szolgáltatási folyamatok révén.

— Hozzájárulás a tudományos kutatáshoz és innovációhoz.

Várt kimenetek

— Új felhasználói felület.

— FDSN a hullámforma-adatok esetében.

— Új, biztonságosabb felhasználói profilok.

— Személyre szabott szolgáltatás, amely adatokat szolgáltat a vDEC szerverről a felhasználónak.

— Átalakított szerver.

— Frissített kézikönyv.

BEST-ATM – A légköri terjedés stratégiai modellezésének összehasonlító teljesítményértékelése és értékelése

Háttér

A légköri terjedés modellezése (ATM) a gázok és részecskék légköri transzportját és diszperzióját szimulálja, és a radionuklidok monitoringjának kritikus eleme. Előmozdítja a CTBT szerinti ellenőrzést, a helyzetértékelést és a bizalomépítő intézkedéseket azáltal, hogy lehetővé teszi a megfigyelt radionuklid-koncentrációk potenciális forrásrégiókhoz való rendelését. A jelenlegi operatív modellezési keret évek óta megbízható támogatást nyújt, ugyanakkor a modellezési technikák fejlődése, az adatasszimiláció és a számítástechnikai kapacitás terén elért eredmények, továbbá az elemzési követelmények az operatív megközelítések szisztematikus újraértékelését teszik szükségessé.

A javasolt munka keretében ezért sor kerül az operatív ATM-konfigurációk összehasonlító teljesítményértékelésére és értékelésére, hogy azonosítani lehessen, melyek a leghatékonyabb megközelítések a radionuklidok megfigyelésére. Ez az operatív eredmények megbízhatóságának és az azokba vetett bizalomnak a növelése érdekében magában foglalja annak értékelését, hogy a jelenlegi módszerek továbbra is alkalmasak-e, továbbá a fejlődés lehetőségeinek azonosítását, valamint a kiegészítő modellezési stratégiák értékelését. A munka a modellezési teljesítmény, a működési követelmények és az erőforrásigények közötti kapcsolat értékelése révén tényszerű alapot biztosít a jövőbeli számítástechnikai infrastruktúra tervezéséhez is.

Várt eredmények

— A radionuklidok megfigyelését segítő tudományos és operatív alapok megerősödése.

— Az operatív modellezési eredményekbe vetett bizalom megerősödése.

— A megfigyelőrendszer fokozott rezilienciája és jövőre való felkészültsége.

— A stratégiai döntéshozatal és az infrastruktúra-tervezés alapjainak javulása.

Várt kimenetek

— Összehasonlító teljesítményértékelés és értékelő jelentés a működésről.

— Ajánláscsomag a jövőbeli operatív modellezésre vonatkozóan.

— Számítástechnikai követelmények és infrastrukturális iránymutatás.

— Közösségi referenciakeret és dokumentáció.

— Az érdekelt felek bevonása és tudástranszfer-tevékenységek.

Integrált bizonytalansági keret a Nemzetközi Adatközpont ATM-alapú termékeinek következő generációjához

Háttér

A légköri terjedés modellezése a CTBT szerinti ellenőrzés fontos eszköze: a radionuklid-mérésekkel együtt az észlelt radionuklidok potenciális forrásrégióinak azonosítására használják. Mind a mérési, mind a modellezési eredmények tekintetében fennállnak ugyanakkor bizonytalansági tényezők, amelyek számszerűsítése elengedhetetlen a megalapozott elemzéshez és döntéshozatalhoz.

Az EU támogatásával a CTBTO együttes keretet dolgozott ki a meteorológiai körülményekhez és a légköri terjedés modellezéséhez kapcsolódó bizonytalanságok számszerűsítésére. Erre az alapra építve a javasolt munka közvetlenül integrálni fogja a bizonytalansági információkat a Nemzetközi Adatközpont ATM-alapú termékeibe és -funkcióiba. Ezzel egyrészről kielégíti az aláíró államok olyan ATM-termékek iránti igényeit, amelyek konkrétabban számot adnak a bizonytalanságokról, másrészről növeli a radionuklid-értékelések és a megfigyelési termékek analitikai értékét és operatív relevanciáját.

Várt eredmények

— A bizonytalanságokat figyelembe vevő ATM-termékek szélesebb körű használata a radionuklidok észlelésének és a hálózati teljesítménynek az értékelésére.

— Az aláíró államok ellenőrzési képességeinek javulása azáltal, hogy képesek lesznek beépíteni az ATM-termékek tükrözte bizonytalanságokat a radionuklid-észlelés értékelésébe, ami fokozza a megbízhatóságot, és csökkenti a téves értelmezések lehetőségét.

— A Nemzetközi Adatközpont operatív készültségének fokozása a légköri terjedés modellezésének olyan, a rutin munkamenetekbe és jelentésekbe integrált funkciói révén, amelyek figyelembe veszik a bizonytalanságokat.

Várt kimenetek

— Olyan észlelési tartományok (*Fields of Regard*, FOR), amelyek figyelembe veszik a bizonytalanságokat a forrásrégiók azonosításának támogatása céljából.

— Forrásrekonstrukciós termékek, amelyek kiegészülnek a kibocsátás helyére, idejére és mértékére vonatkozó bizonytalansági becslésekkel.

— Radionuklid- és hullámforma-adatokat integráló, a bizonytalanságokat figyelembe vevő adatfúziós termékek.

Forrástag-értékelő és szimulációs szoftver (Source-Term Assessment and Reasoning Software, STARS)

Háttér

A polgári célú nukleáris tevékenységek bővülése a globális radioaktívxenon-háttérsugárzás szintjének növekedésével jár, és ez megnehezíti a rutinszerű ipari kibocsátások és a CTBT szerinti ellenőrzés szempontjából releváns jellegzetes rádioizotóp-paraméterek megkülönböztetését. Ezzel párhuzamosan a Nemzetközi Megfigyelőrendszer nemesgázokra vonatkozó adatainak egyre növekvő mennyisége következtében nagyobb az igény a szakértői személyzet általi elemzésekre.

E kihívások kezelése érdekében a STARS egy olyan eszköz prototípusát fogja kifejleszteni, amely segít az iparhoz köthető radioaktívxenon-kibocsátások valószínű forráshelyeinek és kibocsátási erősségeinek kezdeti jellemzésében. Az eszköz – azáltal, hogy strukturált és átlátható elemzési keretet biztosít –, javítani fogja a forrástagelemzés következetességét, és információkkal szolgál majd a működőképesség jövőbeli értékeléseihez.

Várt eredmények

— Az iparhoz köthető radioaktívxenon-források strukturált inverz modellezési munkafolyamatok alkalmazásával történő értékelésére és értelmezésére való képesség javulása.

— Gyorsabb és következetesebb értékelések.

— Jobb elemzési kapacitás a személyzet képzése és a STARS alkalmazása révén.

— A fenntarthatóság javulása és a tudástranszfer bővülése dokumentált, átlátható és fenntartható módszerek révén.

— Az adatfúziós megközelítések értékelésére és jövőbeli integrálására szolgáló megerősített együttműködési keret.

Várt kimenetek

— A STARS 1.0 verziójú prototípusa, amely az iparhoz köthető radioaktívxenon-kibocsátások forrástagjainak kezdeti jellemzésére szolgál, és amely a légköri terjedés modellezése mellett következtetési módszereket alkalmaz.

— A múltbeli és a szintetikus forgatókönyvek referenciaeset-tára, amely támogatja a teljesítményértékelést és a működőképesség értékelését.

— A végrehajtást, az átláthatóságot és a hosszú távú karbantarthatóságot támogató műszaki és felhasználói dokumentáció.

— Képzési program, amely lehetővé teszi a szakértői személyzet számára a STARS alkalmazását az elemzési munkafolyamatokban és az operatív forgatókönyvekben.

Az elemzők támogatása az utórengés-szekvenciák során – NET-VISA

Háttér

A Nemzetközi Adatközpont elemzői jellemzően naponta mintegy 100 szeizmikus eseményt vizsgálnak meg, és ez a szám nagyobb utórengés-szekvenciák során 300-ra, vagy annál is többre nő. Az elemzések számának ilyen megugrásai működési szűk keresztmetszeteket teremtenek, amelyek korlátozzák az események átfogó felülvizsgálatát és késleltetik az értesítők elkészítését.

E kihívás kezelése érdekében a projekt keretében olyan szoftvert vezetnek majd be, amely lehetővé teszi az utórengés-z-szekvenciák gyors azonosítását és feldolgozását a jól bevált *Empirical Matched Field Processing* (EMFP) algoritmus felhasználásával. A hasonló szeizmikus eseményekből álló klaszterek észlelése révén az eszköz lehetővé teszi majd az elemzők számára, hogy az utórengéseket ne egyenként, hanem együttesen azonosítsák és dolgozzák fel. Ez a képesség javítani fogja a munkafolyamat hatékonyságát a nagy intenzivitású időszakokban, támogatni fogja a Nemzetközi Adatközpont termékeinek időben történő kibocsátását, és fokozni fogja a monitoring-műveletek reagálóképességét.

Várt eredmények

— Az automatikus szeizmológiai értesítők minőségének és megbízhatóságának javulása, szilárdabb alapot biztosítva az elemzői vizsgálathoz.

— A szeizmikus események hatékonyabb és kellő időben történő feldolgozása nagy volumenű utórengés-szekvenciák esetén, és ezáltal a napi értesítők időben történő kiadásának támogatása.

— A szeizmikus események közötti összefüggések könnyebb megállapítása, ami pontosabb és következetesebb eseményjellemzést eredményez az elemzői vizsgálat előtt.

Várt kimenetek

— Az elemzői vizsgálati rendszerrel (*Analyst Review System*, ARS) integrált elemzői támogató eszköz, amely lehetővé teszi az utórengés-szekvenciák hatékony azonosítását és feldolgozását.

— A Net-VISA fájltársító működésének javulása az EMFP-észlelések integrálásának köszönhetően, aminek hatására javul a jeltársítás, valamint az automatikus szeizmológiai értesítők minősége.

Hordozható nemesgáz-rendszerek üzemeltetése Japánban

Háttér

Radioaktívxenon-izotópok mind nukleáris robbanások, mind polgári célú nukleáris létesítmények működése nyomán létrejöhetnek, ezért a polgári eredetű radioaktívxenon-háttérsugárzás ismerete elengedhetetlen a CTBT szerinti ellenőrzésekhez. Annak megértése, hogy a radioaktívxenon-koncentráció hogyan változik az eltelt idő és az egyes helyszínek függvényében, segít javítani a Nemzetközi Megfigyelőrendszer segítségével végzett észlelések értelmezését és a hálózat teljesítményének értékelését.

A CTBTO hordozható radioaktívxenon-rendszerek hálózatát hozta létre és működteti uniós támogatással három japán helyszínen, nevezetesen Honorobében, Mucuban és Fukuokában; e rendszerek a Nemzetközi Megfigyelőrendszer Takaszakiban található állomásával párhuzamosan működnek. A tervezett tevékenységek célja az adatgyűjtés folytatása a japán kormánytól várt pénzügyi támogatásra építve. A folyamatos adatgyűjtés biztosítása érdekében kiegészítő finanszírozásra van szükség az üzemeltetési és karbantartási tevékenységek fenntartásához a következő két év során.

Az így kapott adatkészlet megosztásra kerül majd az aláíró államokkal és a kutatókkal, hozzájárulva a radioaktívxenon-háttérsugárzás szintjeinek, valamint annak megértéséhez, hogy azok milyen hatással vannak a CTBT ellenőrzési tevékenységeire.

Várt eredmények

— A radioaktívxenon-mérések térbeli és időbeli variabilitásának jobb megismerése, és így annak jobb megértése, hogy mennyi információ nyerhető a Nemzetközi Megfigyelőrendszer egyetlen állomásán végzett mérésekből.

Várt kimenetek

— A Japánban működő, folyamatos méréseket szolgáltató három radioaktívxenon-megfigyelő rendszer működésének fenntartása.

— A radioaktívxenon-háttérsugárzás koncentrációja térbeli és időbeli variabilitásának elemzését támogató adatkészlet.

A helyszíni ellenőrzésre szolgáló laboratórium infrastruktúrájának korszerűsítése

Háttér

A CTBT helyszíni ellenőrzés lefolytatását írja elő annak megállapítása érdekében, hogy történt-e a Szerződést sértő nukleáris robbantás. E képesség támogatása érdekében az Előkészítő Bizottság a hatékony ellenőrzési műveletekhez szükséges felszereléseket, eljárásokat és telepítési koncepciókat fejleszt, illetve dolgoz ki és tart fenn.

A helyszíni ellenőrzésre szolgáló laboratórium fontos szerepet tölt be e képesség tekintetében azzal, hogy biztosítja az ellenőrzés során gyűjtött környezeti minták helyszíni bemérését és elemzését. A 2013-ban kifejlesztett, jelenleg használt laboratóriumi radionuklid-infrastruktúra telepítésére a 2014. évi integrált terepgyakorlat során került sor, és a laboratórium a felújítási és karbantartási tevékenységeknek köszönhetően továbbra is üzemel.

Az elmúlt évtizedben az Előkészítő Bizottság moduláris és szabványosított telepítési koncepciót vezetett be, amelynek alapját kifejezetten a szállítás hatékonyságának javítására és a gyors telepítésre tervezett, légi úton szállított konténerek adják. Bár a helyszíni ellenőrzésre szolgáló laboratórium nemesgáz-komponensét már sikeresen átállították erre az új rendszerre, és 2024-ben egy nagyszabású terepgyakorlat során tesztelték is, a radionuklid-komponens továbbra is a hagyományos infrastruktúrától függ.

Ez a tevékenység korszerűsíteni fogja a helyszíni ellenőrzésre szolgáló laboratórium radionuklid- komponensét azáltal, hogy integrálja a laboratóriumi berendezéseket a szabványosított telepítési rendszerbe, ezzel javítva a szállíthatóságot, a berendezések védelmét, valamint a jövőbeli helyszíni ellenőrzések elvégzése érdekében történő telepítésére való operatív készültséget.

Várt eredmények

— Javul a CTBT ellenőrzési rendszere helyszíni ellenőrzési komponensének készenléte, hitelessége és telepíthetősége.

— A laboratóriumi berendezések védelmének, szállításának, telepítésének és üzembe helyezésének javulása a helyszíni ellenőrzések során.

— Az operatív készenlét javulása a meglévő laboratóriumi berendezések biztonságos és hatékony használatát támogató műszaki megoldások révén.

— A laboratóriumok radionuklid- és a nemesgáz-komponensének harmonizált telepítési és üzemeltetési koncepciói, amelyek megkönnyítik ezek ellenőrző csoportok általi használatát.

Várt kimenetek

— A helyszíni ellenőrzésre szolgáló laboratórium két korszerűsített modulja a radionuklid-komponenshez, amelyek a biztonságos szállítás és a gyors telepítés támogatása érdekében integrálásra kerülnek a légi úton szállított szabványosított konténereket használó telepítési rendszerbe.

— A laboratórium radionuklid- és nemesgáz-komponenseihez járuló szabványosított üzemeltetési eljárások és telepítési konfigurációk.

Második pillér: Kapacitásépítés

A második pillér a kapacitásépítés megerősítésére irányul, lehetővé téve, hogy az aláíró államok – különösen a fejlődő országok – hozzájárulhassanak a CTBT ellenőrzési rendszeréhez, és élvezhessék az abból fakadó előnyöket.

A nemzeti adatközpontok kapacitásépítése

Háttér

A nemzeti adatközpontok központi szerepet játszanak a Nemzetközi Megfigyelőrendszer által generált adatok és termékek fogadásában, feldolgozásában, elemzésében és értelmezésében. Bár számos aláíró állam egyre nagyobb mértékben használja fel ezeket az erőforrásokat ellenőrzési, tudományos és polgári célú alkalmazásokra, a nemzeti adatközpontok teljesítményét sok esetben visszafogja a korlátozott technikai kapacitás, az elégtelen képzési lehetőség, az infrastrukturális hiányosságok, valamint a nők alulreprezentáltsága az ellenőrzéssel kapcsolatos tevékenységekben.

Ez a projekt megerősíti a nemzeti adatközpontok képességeit regionális és szakirányú képzés, szakértői technikai támogatás, kapacitásépítési rendszerek telepítése és fenntartása, valamint a nők CTBT szerinti ellenőrzésben való részvételének fokozását és szaktudásuk elmélyítését célzó tevékenységek révén. A képességbeli hiányosságok kezelése és a tudásmegőrzés támogatása révén a projekt javítani fogja a nemzeti adatközpontok működését, és fokozni fogja az ellenőrzési rendszerhez való nemzeti hozzájárulásokat.

A munka három elem köré szerveződik:

— kapacitásépítési képzések és munkaértekezletek

— kapacitásépítési rendszerek telepítése és fenntartása

— a *She Shapes Science* kezdeményezés keretében nyújtott intenzív képzés

Várt eredmények

— Bővül a nemzeti adatközpontok (szeizmológiai, hidroakusztikai és infrahang-, valamint radionuklid-) adatok gyűjtésére, feldolgozására és elemzésére szolgáló infrastruktúrája és erre irányuló képessége, amit a telepített és fenntartott kapacitásépítési rendszerek támogatnak.

— A nemzeti adatközpontok személyzete fokozott kapacitással rendelkezik az események önálló elemzésére, a nemzeti hatóságoknak nyújtott technikai tanácsadásra, valamint a regionális és nemzetközi ellenőrzési tevékenységekhez való hatékonyabb hozzájárulásra.

Várt kimenetek

— Képzésben részesül a nemzeti adatközpontok személyzetének 45 tagja, regionális és szakirányú képzések/munkaértekezletek formájában.

— Három regionális munkaértekezletre és képzésre, valamint két SeisComp-tanfolyamra kerül sor.

— Legfeljebb 12 kapacitásépítési rendszer telepítése, korszerűsítése vagy fenntartása a szeizmológiai, hidroakusztikai és infrahang-, valamint radionuklid-adatok gyűjtésének, feldolgozásának és elemzésének támogatása érdekében.

— Technikai támogatás, majd segítségnyújtás a nemzeti adatközpontok operatív teljesítményének megerősítése érdekében, többek között coaching, hibaelhárítás, karbantartás és tudásmegőrzési tevékenység formájában.

— Nyolc, nemzeti adatközpontokban dolgozó nő részesül képzésben és mentorálásban a *She Shapes Science* kezdeményezés keretében nyújtott intenzív képzés révén, fokozva a CTBT ellenőrzési tevékenységeiben való részvételüket és ezirányú technikai szaktudásukat.

Regionális bevezető tanfolyam (RIC) a helyszíni ellenőrzésekről – 2027 (Latin-Amerika és a Karib-térség)

Háttér

A CTBT helyszíni ellenőrzés lefolytatását írja elő annak megállapítása érdekében, hogy történt-e a Szerződést sértő nukleáris robbantás. A Szerződés hatálybalépéséig a helyszíni ellenőrzések operatív készültségéről az ideiglenes szakmai titkárság gondoskodik egy strukturált képzési és kapacitásépítési program révén.

A helyszíni ellenőrzésekről szóló regionális bevezető tanfolyamok alapvető ismereteket nyújtanak a Szerződésről és a helyszíni ellenőrzések módszertanáról, valamint a helyszíni ellenőrzésekről szóló lineáris képzési program fő belépési pontjaként szolgálnak a helyettesítő ellenőrök számára. A tapasztalatok azt mutatják, hogy egy amennyiben egy adott régióban regionális bevezető tanfolyamot tartanak, az a kinevezések számának és a részvételnek a növekedését vonja maga után, és hozzájárul a nagyobb földrajzi sokszínűséghez és a nemek közötti egyenlőség javulásához, valamint az alulreprezentált csoportok nagyobb arányú képviseletéhez a helyszíni ellenőrzésekhez kapcsolódó képzési folyamatban.

A RIC-26 2024-es sikeres afrikai megrendezését követően a regionális rotációs modellel összhangban a RIC-27-re a tervek szerint a latin-amerikai és karib-tengeri térségben kerül majd sor. A tevékenység erősíteni fogja a helyszíni ellenőrzésekre irányuló képzési rendszer fenntarthatóságát, inkluzivitását és hatékonyságát, és támogatni fogja a CTBT ellenőrzési rendszerének hosszú távú készenlétét.

Várt eredmények

— A helyszíni ellenőrzések operatív készültségének megerősödése a latin-amerikai és a karib-térségbeli szakértőknek a helyszíni ellenőrzésekhez kapcsolódó képzési folyamatban való fokozott részvétele révén.

— A CTBT és a helyszíni ellenőrzések követelményeinek mélyebb ismerete a latin-amerikai és a karib-térségbeli műszaki szakértők körében.

— Az aláíró államok arra irányuló kapacitásának bővülése, hogy alkalmas jelölteket nevezzenek ki a helyszíni ellenőrzésekről szóló lineáris képzési programba, támogatva a helyettes ellenőri jegyzék fenntarthatóságát.

— A képzett helyettesítő ellenőrjelöltek körének bővülése, nagyobb földrajzi sokszínűség és a nemek közötti egyenlőség javulása, valamint az alulreprezentált csoportok nagyobb arányú képviselete a helyszíni ellenőrzésekhez kapcsolódó képzési folyamatban.

— Megerősödik a regionális szerepvállalás a CTBTO képzési tevékenységei és a CTBT ellenőrzési rendszerét illetően.

Várt kimenetek

— Sor kerül egy regionális bevezető tanfolyamra Latin-Amerikában és a Karib-térségben.

— Előkészítő e-tanulási modulokat dolgoznak ki a kiválasztott résztvevők számára, és ezeket a résztvevők rendelkezésére bocsátják.

— Tantermi oktatásra és a helyszíni ellenőrzések gyakorlati technikájáról szóló foglalkozásokra kerül sor.

— Sor kerül záró terepgyakorlatra.

— Az aláíró államokból érkezett több mint 30 műszaki szakértő képzésére kerül sor vegyes tanulási megközelítés alkalmazásával.

— A tanfolyamot követő értékelő jelentésben ajánlások és a levont tanulságok kerülnek rögzítésre.

A műszaki szakértők támogatási programja

Háttér

Számos fejlődő aláíró állam szembesül olyan pénzügyi akadályokkal, amelyek korlátozzák szakértőik részvételét a CTBTO tudományos és műszaki ülésein. Ennek hatására csökkenhet az ellenőrzési rendszerrel kapcsolatos kérdésekről folytatott megbeszélésekhez és ajánlásokhoz való hozzájárulásuk, annak ellenére, hogy fontos szerepet játszanak a Nemzetközi Megfigyelőrendszer állomásainak területükön való fenntartásában, valamint nemzeti adatközpontok létrehozásában.

A 2006-ban létrehozott műszaki szakértői támogatási program (TESP) támogatja a fejlődő országok képzett szakértőinek részvételét a CTBTO hivatalos szakmai ülésein. Az ellenőrzéssel kapcsolatos tevékenységekben való részvételük megkönnyítésével a program erősíti a nemzeti műszaki kapacitásokat, előmozdítja a tudáscserét, és fokozza az Előkészítő Bizottság szakértői munkájának inkluzivitását és sokszínűségét. A nemek közötti egyensúly és a földrajzi képviselet továbbra is kulcsfontosságú kiválasztási kritérium marad.

Várt eredmények

— A fejlődő aláíró államok szakértőinek fokozott részvétele az Előkészítő Bizottság szakpolitikai döntéshozó szerveiben.

— Nagyobb műszaki kapacitás a fejlődő aláíró államokban.

— Az inkluzivitás, a sokszínűség, valamint a földrajzi képviselet javulása a Bizottság műszaki jellegű tevékenységeiben.

Várt kimenetek

— A fejlődő aláíró államok 52 műszaki szakértője részesül támogatásban, hogy részt vehessen a B. munkacsoport ülésein.

— Elősegítik a szakértők nemi szempontból kiegyensúlyozott és földrajzilag sokszínű részvételét.

CTBT – Fiatal vezetők

Háttér

A CTBT fiatal vezetőkre vonatkozó „Young Leaders” kezdeményezése a CTBTO ifjúsági csoportjának sikerére épül, amelyben 2016 óta 137 országból közel 2 000 fiatal vett részt kapacitásépítés, kutatás, valamint a nukleáris nonproliferációval és leszereléssel kapcsolatos tájékoztatási tevékenységek keretében.

A kezdeményezés célja, hogy a CTBT 30., és a CTBTO ifjúsági csoportja létrejöttének 10. évfordulója alkalmából a meglévő hálózatot strukturáltabb és fenntartható globális ifjúsági platformmá alakítsa át. A levont tanulságokra és a tagokkal folytatott konzultációkra építve erősíti majd a fiatalok szerepvállalását, vezető szerepét, valamint a CTBT-t támogató fellépését, biztosítva a kiegyensúlyozott regionális képviseletet, valamint azt, hogy a fiatalok az aláíró államok széles köréből vegyenek részt a programban.

Várt eredmények

— A fiatal vezetők arra irányuló kapacitásának növelése, hogy előmozdítsák a CTBT célkitűzéseit és a fiatalok által irányított kezdeményezéseket vezessenek nemzeti, regionális és nemzetközi szinten.

— A fiatalok erőteljesebb és sokszínűbb szerepvállalása a CTBT egyetemessé tételének és hatálybalépésének támogatása érdekében.

— A fiatal vezetők intenzívebb részvétele a CTBT-vel, a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásával és leszerelésével foglalkozó tudományos, diplomáciai és szakpolitikai fórumokon.

— A CTBT-vel kapcsolatos üzenetek szélesebb körű globális ismertsége és láthatósága a fiatalok által irányított szerepvállalás és digitális platformok révén.

Várt kimenetek

— Megkezdi működését a fiatalok által vezetett irányítóbizottság, és kijelöli a „Young Leaders” hálózat irányvonalát.

— Kapacitásépítési programra kerül sor, amelynek célja a tagok tudásának, vezetői, érdekképviseleti és kommunikációs készségeinek megerősítése.

— A „Young Leaders” program résztvevői támogatást kapnak a CTBT-vel, a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásával és a leszereléssel foglalkozó kulcsfontosságú tudományos és diplomáciai fórumokon való részvételhez.

— Fiatalok által vezetett véleményformáló és a fiatalok bevonására irányuló kezdeményezések – köztük a CTBTO kiemelt kampányainak megvalósítása (pl. „Be the Voice of SnT2025” globális művészeti kampány), valamint az ifjúságra összpontosuló új tevékenységek.

— Létrejön a „Young Leaders” program volt résztvevőinek hálózata a szerepvállalás fenntartása és az intézményi ismeretek megőrzése céljából.

— Kommunikációs és tájékoztatási termékek kidolgozására kerül sor a „Young Leaders” program keretében végzett tevékenységek láthatóságának és hatókörének növelése érdekében.

— Megerősödnek a nemzetközi szervezetekkel, tudományos intézményekkel, szellemi műhelyekkel és ifjúsági hálózatokkal kialakított stratégiai partnerségek.

A lehetőségekhez való egyenlő hozzáférés előmozdítása

Háttér

2022-ben, a CTBT fennállásának 25. évfordulója alkalmából a CTBTO az EU támogatásával mentorálási programot indított az MTMI területén dolgozó pályakezdő nők számára. Azóta sikeresen lezárult négy programciklus, és az ötödik jelenleg is folyamatban van, amelynek keretében 141 mentorált kap támogatást a CTBTO mind a hat földrajzi régiójában, és többségében fejlődő országokban.

A program keretében pályakezdő nők tapasztalt műszaki szakértőkkel vehetnek fel kapcsolatot, ami segíti őket szakmai hálózatuk bővítésében, készségeik megerősítésében, valamint abban, hogy jobban megismerjék az MTMI és a nukleáris nonproliferáció és leszerelés területén, valamint a CTBT-hez kapcsolódó területeken fennálló karrierlehetőségeket. A mentorálást tematikus szemináriumok, műhelytalálkozók és készségfejlesztési tevékenységek egészítik ki, hozzájárulva a képzett női szakemberek körének bővüléséhez.

Bár ezek az erőfeszítések támogatják a bevonásra és munkaerő-felvételre vonatkozó célkitűzéseket, a nemek közötti egyensúly megvalósításához folyamatos cselekvésre van szükség annak érdekében, hogy képzett nőket lehessen az ideiglenes műszaki titkársághoz vonzani, illetve ott tovább képezni és ott tartani. A projekt ezért a folytatólagos mentorálási tevékenységeket célzott intézkedésekkel fogja ötvözni, hogy megerősödjön a nemek közötti egyenlőséget és a nők társadalmi szerepvállalásának növelését előmozdító és a munkahelyi befogadásra irányuló intézményi keret.

Várt eredmények

— Bővül az MTMI, valamint a nukleáris nonproliferáció és leszerelés területén pályafutását megkezdő, képesített nők köre, továbbá a női műszaki szakértőkből álló tehetségbázis.

— Növekszik a CTBT ellenőrzési rendszerével és a kapcsolódó szakmai lehetőségekkel kapcsolatos tájékozottság.

— Megerősödik a nemek közötti egyenlőséget és a nők társadalmi szerepvállalásának növelését előmozdító intézményi keret.

Várt kimenetek

— A mentorálási program keretében 2027 és 2029 között legalább 40 pályakezdő nő részesül támogatásban.

— A nemek közötti egyenlőség és a nők a társadalmi szerepvállalásának növelésére irányuló tevékenységekre kerül sor az ENSZ szervezetközi folyamata keretében, és azokról évente jelentés készül.

A fellépés végrehajtása, nyomon követése és jelentéstétel

Háttér

Tekintettel a 2023. szeptember 25-i (KKBP) 2023/2064 tanácsi határozat nyomán szerzett tapasztalatokra, valamint a javasolt tevékenységek hatókörére és összetettségére, célzott programirányítási támogatásra van szükség a hatékony koordináció, az időben történő végrehajtás, valamint a projekt folyamatos nyomon követése és az arról való folyamatos jelentéstétel biztosítása érdekében. Az uniós finanszírozású tevékenységek központi kapcsolattartó pontjaként egy erre kijelölt, nem a személyzethez tartozó személy szolgálna, aki támogatná az összes részleg közötti koordinációt, és biztosítaná, hogy az EU-nak szóló jelentéstételre időben és pontosan sor kerüljön.

Várt eredmények

— Javul az uniós finanszírozású tevékenységek koordinációja és felügyelete.

— Intenzívebbé válik a nyomon követés, a jelentéstétel és az EU-val folytatott kommunikáció.